

Podpora malého a středního podnikání

Viktorie Klímová
(klimova@econ.muni.cz)

Podnikatelské prostředí v ČR

- Nízká vymahatelnost práva, pomalá práce soudů
- Nepřehlednost právního řádu
- Ekologická legislativa vytvářející bariéry pro rozvoj podnikání
- Nevyhovující právní úprava úpadku podniků
- Komplikovaný daňový systém
- Limitovaný přístup MSP k finančním zdrojům
- Obtížný přístup do zahr. odbytových sítí
- Malý počet inovačních MSP
- Nízký podíl soukr. kapitálu na financování VaV

Podíl MSP na vybraných makroek. ukazatelích

Ukazatel	Rok							
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Počet podniků	99,77	99,78	99,80	99,81	99,81	99,79	99,81	99,85
Počet zaměstnanců	59,82	56,35	59,12	59,47	59,73	60,94	62,21	61,50
Výkony	52,91	51,73	53,34	52,85	51,44	52,02	52,01	52,15
Přidaná hodnota	57,36	51,35	53,03	52,60	51,33	52,69	52,06	52,90
Mzd. nákl. /bez OON/	1)	1)	54,69	54,67	55,72	55,50	56,18	55,67
Investice	1)	1)	41,66	40,56	37,81	44,52	49,55	50,50
Vývoz	36,40	36,25	36,54	36,15	35,74	34,16	34,0	34,3
Dovoz	48,00	48,84	50,74	49,43	47,12	50,33	49,8	52,5
HDP	1)	1)	34,78	31,74	31,12	32,24	35,22	34,92

Koncepce podpory MSP 2005-2006

- Popis podnikatelského prostředí a stav sektoru MSP
- Silné a slabé stránky MSP, vliv vstupu ČR do EU
- Faktory rozvoje MSP
- Cíle a priority koncepce
- Strategie rozvoje systému podpory MSP

Pozn.:

Podpora MSP je upravena zákonem č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání.

Cíle koncepce

Dlouhodobý cíl:

umožnit fungování tohoto sektoru tak, aby přispíval ke zvyšování výkonnosti národního hospodářství a jeho konkurenceschopnosti, ke snižování nezaměstnanosti a regionální, sociální a ekonomické diferenciaci jako základních předpokladů ekonomického rozvoje společnosti.

Střednědobé cíle:

- zvýšení podílu MSP na růstu ekonomiky
- zvýšení konkurenceschopnosti MSP
- vytváření podmínek stimulujících k podnikání
- přizpůsobení institucí a nástrojů podpory podnikání EU
- rozvoj lidských zdrojů

Definice MSP

Drobný podnikatel

- a) méně než 10 zaměstnanců
- b) aktiva nebo obrat nepřesahují 2 mil. EUR

Malý podnikatel

- a) méně než 50 zaměstnanců
- b) aktiva nebo obrat nepřesahují 10 mil. EUR

Střední podnikatel

- a) méně než 250 zaměstnanců
- b) aktiva nepřesahují 43 mil. EUR nebo obrat nepřesahuje 50 mil. EUR

Podpory podnikání v ČR

- **Programy Ministerstva průmyslu a obchodu**
 - Programy podpory MSP 2005 – 2006
 - Podpora účasti na zahraničních veletrzích a výstavách
 - Programy na podporu podnikového VaV

- **Národní programy spolufinancované ze strukturálních fondů**
 - Operační program Průmysl a podnikání (OPPP)
 - OP Rozvoj lidských zdrojů (OPRLZ)
 - Společný regionální operační program (SROP)

- **Mezinárodní programy**
 - Víceletý program pro MSP
 - Rámcové programy EU
 - Další programy

Programy podpory MSP 2005 - 2006

- Záruka
- Trh
- Progres
- Poradenství
- Design
- Aliance
- Zastoupení

Program Záruka

Cíl	Usnadňovat realizaci podnikatelských projektů MSP zaměřených na investice a zvyšovat jejich konkurenceschopnost
Účastníci	Malí a střední podnikatelé
Záruka za	Investiční úvěry, provozní úvěry, leasingové smlouvy, kapitálový vstup investora
Podpora	Cenově zvýhodněná záruka za úvěr nebo leasing Záruka za kapitálový vstup Záruka za návrh do obchodní veřejné soutěže
Informace	www.mpo.cz www.cmzrb.cz

Program Trh

Příjem žádostí byl již pozastaven!

Cíl	<ul style="list-style-type: none">• Podpořit získávání certifikace ISO malými a středními podnikateli zvyšující jejich konkurenceschopnost• Podpora investičně zaměřených projektů začínajících malých podnikatelů na území Prahy
Účastníci	Certifikace: malí a střední podnikatelé Úvěry: malí podnikatelé
Náklady	Certifikace: služby externích poradců pro certifikaci ISO a validace EMAS Úvěry
Podpora	Certifikace: dotace Úvěry: zvýhodněný úvěr nebo bezúročný úvěr
Informace	MPO

Program Progres

Cíl	Umožnit realizaci rozsáhlejších rozvojových podnikatelských projektů MSP ve vybraných odvětvích české ekonomiky, pro které je bariérou externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru.
Účastníci	MSP
Náklady	Náklady na pořízení a rekonstrukci DHM Náklady na pořízení patentů, licencí, know-how
Podpora	Zvýhodněný úvěr 2-25 mil. Kč – až 50 % UN, 4 % p.a., splatnost až 8 let, výše
Informace	MPO, ČMZRB

Program Poradenství

Cíl	Umožnit osobám připravujícím se na podnikání a MSP získat cenově zvýhodněné všeobecné vzdělávání a poradenské služby externích poradců.
Účastníci	MSP
Náklady	Vzdělávání a poradenství ve fázi zakládání podniku Vzdělávání a poradenství ve fázi zahájení rozvoje a růstu při zkvalitňování managementu a zvyšování konkurenceschopnosti.
Podpora	Dotace na vzdělávání – 50 % UN – max. 7/3 tis. Kč Dotace na poradenství – 50 % UN, max. 20/50 tis. Kč
Informace	MPO, CzechInvest

Program Design

Popis	Napomáhá zvýšení konkurenceschopnosti MSP tvorbou špičkového designu, který zvyšuje konkurenční schopnost průmyslové produkce, ovlivňuje tvorbu pracovního a životního prostředí, podílí se na zvyšování úrovně hmotné kultury společnosti a ve svých důsledcích spoluvytváří životní styl.
Účastníci	MSP
Oblasti	a) výrobní design b) interiérový a architektonický design c) grafický design, design internetové prezentace, multimedia d) propagace designu
Podpora	Dotace na designerské poradenské služby, až 50 % UN ad a) max. 150 tis. Kč, ad b) max. 80 tis. Kč, ad c) max. 60 tis. Kč, ad d) max. 100 tis. Kč
Informace	www.designcentrum.cz www.mpo.cz

Program Aliance

Cíl	Zvýšení konkurenceschopnosti MSP na zahraničních trzích prostřednictvím podpory mezinárodních marketingových aktivit aliance a prostřednictvím prosazování myšlenky posilování spolupráce MSP v zahraničí
Účastníci	MSP – P.O., aliance (3-25 MSP – dohoda o spolupráci)
Náklady	<ul style="list-style-type: none">▪ zpracování studie vstupu na zahraniční trh▪ zpracování marketingových cizojazyčných materiálů▪ prezentace aliance na veletrzích a výstavách
Podpora	Dotace, až 50 % UN, max. 1 mil. Kč
Informace	www.czechtrade.cz www.mpo.cz

Program Zastoupení

Cíl	Cílem programu je vytvoření zázemí k získávání informací o zahraničních trzích a o možnostech rozvoje k úspěšnému působení malých středních podniků podporou zřizování prostřednictvím jejich zahraničních zastoupení malých a středních podniků mimo členské země EU. Cílem programu je zvýšení přímých aktivit podnikatelů v nízkým HDP na obyvatele.
Účastníci	MSP – P.O., Smlouva o pravidlech zastupování v daném teritoriu
Náklady	a) založení zastoupení v nečlenské zemi EU, b) činnost zastoupení.
Podpora	dotace po dobu dvou let s maximální částkou 2 mil. Kč ročně – max. 50 % UN
Informace	www.czechtrade.cz www.mpo.cz

Operační program

Průmysl a podnikání 2004 - 2006

- Řídící orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Implementační agentury: CzechInvest, Českomoravská záruční a rozvojová banka, CzechTrade, Česká energetická agentura
- Finanční alokace: cca 348 MEUR (z toho ERDF 261 MEUR a SR 87 MEUR)
- Místo realizace: oblasti Cíle 1

Cíle OPPP

Globální cíl

Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb.

Specifické cíle

- Zajistit rozvoj a zvýšit prosperitu MSP
- Podpořit inovační činnosti v průmyslu a spolupráci VaV základny s podniky
- Rozvinout infrastrukturu pro účelné využívání lidského kapitálu a zajistit efektivní fungování průmyslových služeb
- Zvýšit produktivitu práce, zvýšit efektivnost a racionalizovat produkci při snižování ekologické zátěže
- Dokončit restrukturalizaci vzniklých průmyslových zón, revitalizovat území vyčerpaná průmyslovou činností
- Zajistit účelné využívání prvotních energetických zdrojů, zvýšit podíl obnovitelných zdrojů surovin ve výrobě
- Snížit energetickou náročnost výroby a přeměny energie
- Zvýšit účinnost užití elektrické energie, snížit energetickou náročnost průmyslové výroby

Prioritní oblasti

- Malé a střední podnikání
- Inovační činnost v průmyslu
- Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu
- Oblasti s významnou koncentrací průmyslové výroby
- Výrobní základna s potřebou restrukturalizace
- Energetická efektivnost a úspory energie

Priority a opatření OPPP

1 Rozvoj podnikatelského prostředí

- 1.1 Infrastruktura pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace
- 1.2 Rozvoj podnikatelské infrastruktury
- 1.3 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu a podnikání
- 1.4 Rozvoj informačních a poradenských služeb

2. Rozvoj konkurenceschopnosti podniků

- 2.1 Zakládání a rozvoj MSP
- 2.2 Podpora inovací výrobků, technologií a služeb
- 2.3 Snižování energetické náročnosti a vyšší využití obnovitelných zdrojů

3. Technická pomoc

Program Prosperita (1.1)

Popis	podpora infrastruktury průmyslového vývoje, zejména vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a center pro transfer technologií – nemovitosti a související infrastruktura, pořízení hmotného a nehmotného majetku, provozní náklady
Žadatel	Podnikatel-P.O. pokud spolupracuje s VŠ nebo s výzk. ústavem Veřejný sektor – obec, svazek obcí, kraj, VŠ, VÚ
Podpora	Dotace – max. 150 mil. Kč (stavební práce) nebo 30 mil. Kč (bez stav. prací)
Informace	http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11731/12800/Program_PROSPERITA_pri_marni.doc Nebo stránky agentury CzechInvest

Program Reality

Program bude
21.12.05 pozastaven

Popis	podpora projektů přípravy, rozvoje a regenerace průmyslových zón, podnikatelských nemovitostí – projektová dokumentace, nemovitosti a související infrastruktura
Žadatel	Obec, svazek obcí, kraj, rozvojová společnost (developer), MSP
Podpora	Dotace 0,5 – 500 mil. Kč
Informace	www.czechinvest.cz nebo http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/15053/15342/Program_REALITY_pri_marni.doc

Program Školící střediska (1.3)

Popis	podpora projektů stavební rekonstrukce a modernizace stávajících objektů firemních školících zařízení, projekty výstavby a vybavení nových oborových školících zařízení sloužících pro vzdělávání více podnikatelských subjektů
Žadatel	Podnikatelský subjekt – P.O. – bez omezení velikosti, územní samospráva, podnikatelská samospráva, vzdělávací instituce
Podpora	Dotace: max. 46 % UN, 300 tis. – 30 mil. Kč
Informace	http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11732/12804/Program_SKOLICI_STREDISKA_v2.htm Nebo www.czechinvest.cz

Program Klastry (1.4)

Popis	podpora projektů zakládání a rozvoje odvětvových sdružení, tzv. klastrů, na regionální i nadregionální úrovni; 2 typy projektů: vyhledávání vhodných firem pro klastry a založení a rozvoj klastru
Žadatel	Kraj, instituce terciárního vzdělávání, výzkumné organizace, P.O., sdružení založené za účelem provozování klastru
Podpora	Dotace 200 tis. – 1 mil. Kč (projekt vyhledávání) Dotace 3 – 45 mil. Kč (založení a rozvoj klastru)
Informace	http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11733/12806/Program_KLASTRY_primarni.doc Nebo www.czechinvest.cz

Program Start (2.1)

Popis	podpora realizace podnikatelských záměrů začínajících podnikatelů - pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob
Žadatel	Malé začínající podniky (ne a.s.) a fyzické osoby vstupující do podnikání poprvé nebo po delší době. Předpokladem je absolvování kurzu Základy podnikání
Podpora	Zvýhodněný bezúročný úvěr: a) 100 – 500 tis. Kč (F.O.) b) 100 tis. – 1 mil. Kč (P.O.) Splatnost max. 6 let
Informace	ČMZRB nebo http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11734/12808/Program_START.htm

Program Kredit (2.1)

Popis	podpora realizace rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií - pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob
Žadatel	Malý podnikatel existující max. 7 let
Podpora	Zvýhodněný úvěr, až 5 mil. Kč a až 90 % UN, splatnost až 6 let
Informace	ČMZRB nebo http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11735/12810/Program_KREDIT.htm

Program Rozvoj (2.1)

Pozastavení programu a
vytvoření Rozvoj II

Popis	podpora rozvoje konkurenceschopnosti MSP ve fázi růstu, tzn. podpora zvyšování technologické úrovně i zdokonalování procesů, jako například zavádění certifikací a mezinárodních standardů – nové stroje, zařízení, patenty, licence, know-how
Žadatel	MSP, výzvy k předkládání projektů jsou zde časově omezené
Podpora	Dotace, max. 6 mil. Kč
Informace	CzechInvest nebo http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11736/12812/Program_ROZVOJ_v2.htm

Program Marketing (2.1)

Popis	podpora zvyšování konkurenceschopnosti českých firem na zahraničních trzích formou podpory získávání marketingových informací, tvorby propagačních materiálů, účasti na výstavě nebo veletrhu v zahraničí apod.
Žadatel	Malý a střední podnikatel – pouze právnická osoba, exportér (min. 3 roky)
Podpora	Dotace, 100 tis. Kč – 1 mil. Kč, max. 46 % UN
Informace	www.czechtrade.cz nebo http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11737/12814/Program_MARKETING_v2.htm

Program Inovace (2.2)

Program byl
pozastaven

Popis	podpora projektů zaměřených na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků a služeb, či zvyšujících efektivnost procesů výroby a poskytování služeb, nebo na zavedení pokrokových metod řízení, provedení významných změn organizační struktury či změn ve strategické orientaci podnikatele či jiných netechnických inovací – inovace procesní i výrobkové
Žadatel	Podnik bez omezení velikosti
Podpora	Dotace i úvěr (ten pouze pro MSP)
Informace	www.czechinvest.cz nebo http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11738/12816/Program_INOVACE_v2.htm

Program Úspory energie (2.3)

Popis	podpora projektů vedoucích ke snižování energetické náročnosti v průmyslových podnicích pomocí snížení energetické náročnosti procesů spojených s výrobou, přeměnou a rozvodem energie, nových technologií zpracování energetických surovin, zavádění kombinované výroby elektřiny a tepla (kogenerace) apod.
Žadatel	MSP
Podpora	Dotace 500 tis. – 30 mil. Kč, max. 46 % UN
Informace	Česká energetická agentura http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11739/12818/Program_USPORY_ENERGIE_v2.htm

Pr. Obnovitelné zdroje energie (2.3)

Popis	podpora projektů zavádění výroby elektrické energie nebo tepla z obnovitelných zdrojů energie, jako např. projekty výstavby, obnovy nebo rekonstrukce zařízení na využívání obnovitelných zdrojů energie, projekty kombinované výroby elektřiny a tepla využívající k výrobě obnovitelný zdroj energie apod.
Žadatel	MSP
Podpora	Dotace 500 tis. – 30 mil. Kč, max. 46 % UN
Informace	Česká energetická agentura http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11740/12820/Program_OZE_v2.htm

OP Rozvoj lidských zdrojů

Priority

1. Aktivní politika zaměstnanosti
2. Sociální integrace a rovnost příležitostí
3. Rozvoj celoživotního učení
- 4. Adaptabilita a podnikání**
 - 4.1 Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti
 - 4.2 Specifické vzdělávání
5. Technická pomoc

Standard rozvoje lidských zdrojů (OP RLZ 4.1)

Popis	Cílem programu je zvyšovat konkurenceschopnost a výkonnost podniků prostřednictvím zavádění osvědčených systémů řízení a RLZ. Vstupní analýza – poradenství, školení – zhodnocení - osvědčení
Žadatel	Podniky bez omezení velikosti
Podpora	Dotované poradenství v podobě cenově zvýhodněného balíčku služeb (65 – 80 % nákladů)
Informace	CzechInvest

Program Profese (OP RLZ 4.2)

Popis	<p>Vzdělávání:</p> <ul style="list-style-type: none">• pracovníku - zejména technické profese, řízení výroby, logistika a nákup, jakost, obchodní a zákaznické služby, střední management;• managementu v oblasti rozvoje lidských zdrojů včetně dodržování rovných příležitostí;• v oblasti technologií a efektivního využívání zdrojů vedoucí ke zlepšení ochrany životního prostředí.
Žadatel	Podnik bez omezení velikosti, MSP jsou zvýhodněny (45 vs. 35 % UN)
Podpora	Dotace 80 tis. – 3 mil. Kč
Informace	www.mpo.cz

Podpora podnikání ve vybraných regionech (SROP 1.1)

Popis	Zaměření na aktivity zpracovatelského průmyslu, podpora inovačního podnikání a technologického rozvoje – pořízení hmotného a nehmotného majetku, poradenské služby
Žadatel	MSP existující min. 3 roky z vybraných problémových regionů (JMK: Hodonín, Vyškov, Znojmo + Břeclav, Mikulov, Pohořelice, Klobouky u Brna, Adamov, Rosice)
Podpora	Dotace
Informace	www.czechinvest.cz www.strukturalni-fondy.cz Stránky jednotlivých Krajských úřadů

6. rámcový program EU

- Program EU pro výzkum a technologický rozvoj, souhrn akcí na evropské úrovni, kt. Financují a podporují výzkum
- Mezinárodní konsorcia, koordinátor
- Dělí se na tři bloky, zaměřuje se na 7 prioritních oblastí
- Informace: www.cordis.lu/fp6 nebo www.6rp.cz

6. RP – aktivity pro MSP

Projekty kooperativního výzkumu (dříve CRAFT)

- Určeny pro MSP, které usilují o inovace (vyřešit společný technický problém) a přitom nemají vlastní výzkumnou kapacitu
- Výzkumné organizace provádí požadovaný výzkum na zakázku
- Celkový rozpočet projektu: 0,5 – 2 MEUR

Projekty kolektivního výzkumu

- Výzkumné organizace provádějí vědecké a technické aktivity pro průmyslové asociace a svazy
- Např. záležitosti týkající se vývoje a zavedení legislativy a technické problémy celého průmyslového sektoru
- Celkový rozpočet projektu 2 – 5 MEUR